

Várady Szabolcs

EP-vel Vilenicában

Hogy is mondjam csak? Prózában vagy versben? A Péter egyszer megmentette az életemet. Meg a sajátját. Együtt a kettőt. Meghívtak Vilenicába '91-ben, a nemzetközi irodalmi fesztiválra, csak nem tudtam, hogy menjek-e. Még zajlott a háború, a szerbek lötték Dubrovnikot. Igaz, hogy Vilenica Szlovéniában van, de Budapestről nézve még Jugoszlávia volt mind a kettő. Oda, autóval, egyedül? És akkor felhívtam Esterházy Pétert, ő szokott oda menni, a Vilenica-díjat is megkapta, én meg kaptam tőle egy kedves lapot, arról tudósított, hogy zsugorodik a zsugori idő, Marcell fia ezen tanulja a zs hang kiejtését. Remélem, Marcell elboldogult a zs-kkel, nekem meg Péter jóvoltából ez a verssorom azóta bejárta a fél világot. Felhívtam, jönné-e most is Vilenicába, de azt felelte, hogy már volt elégyszer, így aztán ott maradtam a bizonytalanságban. Másnap vagy harmadnap megszólal a telefon. Lakásfelújítás tört ki az Emőd utcában, mikor indulunk? Az én öreg Ladámmal mentünk, az ő Hondája kellett Gittának itthon. Ha lerobban az autó, nem tudom, mit csinálunk, mert szlovén pénzünk egyáltalán nem volt, csak valamennyi dollár, nem sok, és forint – és szerencsénk, az viszont volt bőven, mert miután Szlovéniából hazaértünk, a Lada erejéből már csak kétszáz méterre futotta. A Gellért téren, a házasságkötő-terem előtt – ott esküdött a fiam is először, de a házasság nem lett hosszú életű, ezt már az egyéves Závada Jánoska megjósolta a közönség soraiból. Amikor az anyakönyvvezető azt mondta: és most átnyújtom önöknek életük első közös hivatalos okmányát, felrikkantott a babakocsiban: Ajajjaj! Azóta már nincs is ott házasságkötő-terem, hanem részben Nemzeti Dohánybolt, részben Próféta Galéria, ahol Péter barátja, Szüts is állított ki, és egyszer egy kellemes borkóstolón vettünk részt a fiammal – szóval a házasságkötő-terem előtt a Lada fölmondta a szolgálatot. Ki kellett hívni a sárga angyalt. Hát igen, kérem, mondta a szerelő, a rotor bekrepált. Nem tudtam, mi az a rotor, de nyilván fontos alkatrész, mert a kocsi meg se mozdult, amíg nem tettek bele újat.

A háború azért sokakat visszatartott, nem volt ott Zbigniew Herbert se, aki a Vilenica-díjat kapta abban az évben. De ott volt a drága

Jože Hradil, aki szlovénra fordította a fél magyar irodalmat,
bepakolt minket a barátnője autójába, hogy megigyunk valamit
Koper főterén,

de itt már tényleg ideje,
hogy versre váltsak, mert ide
nászútfélén jöttem először,
és az emléke most előtör,
azon a reneszánsz főtéren
egy vacsorára jól emlékszem,
tintahal volt, és a tenger szaga,
és aztán Split jött, aztán Korcsula.
Annak az útnak akkor Dubrovnik volt a vége,
ahova hullott most a szerbek lövedéke.
Akkor csak végül elromlott az idő,
és Babics úrnak, akihez Réz Pali küldött,
nem volt szabad szobája – üsse kő.
Mentünk az Adriára azontúl, ha csak lehetett.
Nagyon szerettem a Katarina-szigetet,
Rovinjnyal szemközt. A szobánkhoz
volt egy erkély, egy hatalmas
cseresznyefa mellett, azon pedig
naphosszat egy rigó harcolt egy seregéllyel
a cseresznyetermés fölötti uralomért.
A Szent Efrém templom tornya Rovinjból
jól odalátszott. Lenn perzselt a nap,
és egy gyönyörű alakú nő haladt
a sétányon, olyan szorosán tapadt rá
a ruhája, hogy összenéztünk:
te, ezen nincs bugyi! Ott olvastam el,
az erkélyen, a cseresznyefa árnyékában
– az élvezetek egymást többszörözték –
a *Termelési-regényt*, meséltem erről
Péternek útközben.
A rotor, ugye, kitarzott hazáig,
én azonban elaludtam a kormány mellett
valahol Lelle táján, de álmomban is
nyomtam a gázpedált, és belerohanok
egy teherautóba, ha Péter
rám nem ordít még jókor. Így tehát
hajajutottunk. Csak a Jugoszlávia-térkép
maradt nálam, később azonban

visszaszolgáltattam
jogos tulajdonosának, ő pedig
egy glosszában nyugtázta ezt az ÉS-ben.
Országok jönnek és mennek, de a költők
megbízhatósága örök, valami ilyesmi volt
a csattanója. Hát...

